

Toelichting bij de Gedragscode voor de leden van Bouwend Nederland

In de loop der tijd zijn er over de integriteit van de bedrijven en mededinging in de sectoren bouw en infra veel regels opgesteld. Genoemd kunnen worden de Gedragscode van de Stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid (2003), de statuten van Bouwend Nederland (2005), de Bestuursverklaring Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) van Bouwend Nederland met de daarin opgenomen kernwaarden (2005) en de Leidende Principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf (2008). De behoefte aan deze regelingen kwam voort uit zowel de interne behoefte om de gewenste onderlinge verhoudingen in de bouwwereld vast te leggen, maar ook door toedoen van de overheid en de politiek die het noodzakelijk achten dat de bouwwereld zelf aangeeft wat deze voor ondernemingen in de sectoren bouw en infra maatschappelijk aanvaardbaar acht. Ook andere partners in de bouwketen, zoals opdrachtgevers, ingenieursbureaus, architecten en projectontwikkelaars houden zich op dit moment met dit vraagstuk bezig.

De vele regelingen voor de bouw- en infrabedrijven zijn verwarrend en niet optimaal toepasbaar. Daarom is er voor gekozen om voor Bouwend Nederland tot één regeling te komen waarin de onderwerpen van die regelingen zijn gebundeld en gerubriceerd. Het is hierdoor niet alleen voor de leden van Bouwend Nederland, maar ook voor de andere partners in de bouwketen en voor de overheid duidelijker welke regels binnen Bouwend Nederland worden gehanteerd. Deze regels zijn in de Gedragscode Leden Bouwend Nederland opgenomen.

De gedragscode wordt vastgesteld en gewijzigd door het algemeen bestuur en geldt voor alle leden van Bouwend Nederland. De gedragscode is een branchecode. Het regelt het gedrag van leden van Bouwend Nederland binnen de bouwsector. Deze gedragscode moet worden onderscheiden van een bedrijfscode die een lidbedrijf op bedrijfsniveau kan hanteren. Anders gezegd: de branchecode werkt op macroniveau, een bedrijfscode op microniveau. Het is aan elk lidbedrijf te beoordelen of het naast de Gedragscode behoefte heeft aan een voor het eigen bedrijf geldende aanvullende bedrijfscode. De Stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid (SBIB), die op basis van vrijwillige aansluiting bedrijfscodes toetst, blijft voor dat doel bestaan.

De gedragscode bevat regels die voor alle leden van Bouwend Nederland gelden, zowel voor het onderlinge verkeer tussen de leden als tussen de leden en (potentiële) zakenpartners inclusief opdrachtgevers in de bouwketen. Die regels kennen als uitgangspunt dat een lid van Bouwend Nederland maatschappelijk verantwoord, integer en transparant handelt. Een uitgangspunt dat al vele jaren binnen Bouwend Nederland geldt. Dit uitgangspunt is in de gedragscode nader uitgewerkt met bepalingen die ontleend zijn aan de hierboven genoemde regelingen. De in de bepalingen opgenomen normen zijn dus niet nieuw.

Wel nieuw is dat een overtreding van de gedragscode door een onafhankelijke commissie kan worden bestraft (voor deelnemers in de SBIB is dit overigens niet nieuw). Een enkel bedrijf kan het aanzien van de branche en van Bouwend Nederland aanzienlijk schaden. Het is in het belang van alle leden dat dan maatregelen worden genomen. Hierbij is aansluiting gezocht bij regelingen en procedures die de meeste beroepsgroepen in Nederland kennen om te voorkomen dat een lid van de beroepsgroep het aanzien van het beroep en het vertrouwen in de beroepsbeoefenaren schaadt.

Het algemeen bestuur van Bouwend Nederland heeft er voor gekozen om tot een duidelijke scheiding van de machten te komen. Tot op heden is het zo dat overtredingen van de kernwaarden van de Bestuursverklaring MVO door het bestuur worden bestraft, gehoord de Raad van Toezicht die het bestuur bindend adviseert over een op te leggen straf. Na inwerkingtreding van de gedragscode wordt de beoordeling of er sprake is van een overtreding opgedragen aan een onafhankelijke disciplinaire commissie en commissie van beroep. Het bestuur is dan niet meer bij deze vorm van rechtspraak betrokken. Op die rechtspraak is van toepassing het Procedurereglement, waarin de rechten en verplichtingen van de leden zijn vastgelegd, alsmede de op te leggen sancties. Het sanctiepakket is gedifferentieerd zodat in relatie tot de aard en ernst van de overtreding een adequate en proportionele sanctie kan worden opgelegd.

Het is van belang te benadrukken dat een overtreding van de gedragscode alleen de lidmaatschapsverhouding tussen het lid en Bouwend Nederland raakt en geen externe werking heeft. Alleen het handelen in strijd met de gedragscode wordt binnen Bouwend Nederland beoordeeld. Dit laat onverlet dat andere instanties als de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en het Openbaar Ministerie (OM) hun eigen verantwoordelijkheid hebben.

Klachten over het niet of onvoldoende nakomen van contractueel gemaakte afspraken dienen kenbaar te worden gemaakt aan de daarvoor opgerichte instituten. Hierbij kan worden gedacht aan Bouwgarant, de Stichting Consumentengeschillen, de civiele rechter en aan de Raad van Arbitrage voor de bouw.

De datum van inwerkingtreding van de Gedragscode leden Bouwend Nederland en het Procedurereglement is 1 januari 2012.